

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на годину 10 перп., на по год.
5 перп.; ван земље 15 франака у злату.за Црну Гору број 10 пара
за Стране Земље број 20 параЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ и ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:

„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:

„Viesnik“ Cettigné (Monténégro)

РУКОПИСЕ ВАЉА СЛАТИ УРЕДНИШТВУ „ВЈЕСНИКА“
А ПРЕТПЛАТУ И ОГЛАСЕ АДМИНИСТРАЦИЈИ
ОГЛАСИ СЕ НАПЛАЉУЈУ ПО ПОГОДБИ

Приликом доласка француског одреда из Скадра на Цетиње измијењене су између Његовог Величанства Краља Господара и Предсједника Француске Републике ови телеграми:

Господину

Предсједнику Француске Републике,
ПАРИЗ

С узбуђењем поздрављам овог часа француску заставу, која долази из Скадра, захваљујући Вама, Господине Предсједнице и Влади републике на части, узаканој нашој војсци тиме што поред себе има један одред славне француске војске — залогу побједе над заједничким непријатељем права и наше слободе.

НИКОЛА.

Њ. В. Краљу Црне Горе,
ЦЕТИЊЕ

Влада Француске Републике с највећом је поузданошћу упутила један одред своје војске да се придружи славној црногорској војсци ради борбе против заједничког непријатеља. Захваљујући Вашем Величанству, срећан сам, што се наше двије заставе, сличних боја, вију једна поред друге.

Р. ПОАНКАРЕ.

Овдашње Царско Руско Посланство примило је од своје Владе ово саопштење:

Петроград, 13. августа, у 10 сати и 30 м. у вече.

У источном пруском рејону оставио је непријатељ, не обзирући се на припреме за одбрану, линију на ријеци Ангерп 11. августа. Ми смо заузели вароши Инстербург и Ангербург. Непријатељ у великом нeredу одступа једним дијелом према Кенигсбергу, а једним према Мариенбургу. На линији Ортелбург — Солдау ми се постепено крећемо напријед. Непријатељ је одступио ка Остероду, оставивши неколико топова, митраљеза, много муницијских кара и заробљеника. На лијевој обали Висле непријатељ је одступио с линије Плоцк—Ленчица, но задржао се још у Лодцу, Петрокову, Конску и Опатову, који се нијесу ни бранили. На галицијском фронту непријатељ је до 10. августа у западном дијелу продро до линије Анопол—Замостје—Комаров, а у источном дијелу под ударцима наших трупа одступа тако, да смо ми 10. августа у вече заузели Тарнопол и потпуно се утврдили на линији ријеке Серет, лијевом притоку ријеке Дњестар.

О операцијама на западном њемачком фронту нема још тачних података.

Што говори „Новоје Време“

Тек су нам сада дошли (преко Румунске) први ратни бројеви „Н. Времена“ и „Руског Слова“. Прије неколико дана примили смо „Јутро Русије“ и „Петр. Газету“. „Н. Време“, доноси Царски манифест, попраћа га овим ријечима:

„Царски позив на оружје у заштиту Отаџбине и Словенства наћи ће ватрени одзив у милионима руских срдаца. Ријечи манифеста изражавају што мисли и осјећа Русија. У часовима, када Врховна Власт устаје у одбрану националнога достојанства и части, остварује се свечано дјело не само уједињавања него

потпунога слијевања Цара с народом; на уста Цара народ говори. Објавом рата Русији, Германија је збацила образину са вјековног доброброг сусједства, које је било искрено само с наше стране. Лицемјерни пријатељ показао се као злобни, разјарени и непомирљиви непријатељ Русије, која га је у почетку прошлога вијека спасла, и Словенства, које ускршава у слободни политички живот. Ратна интервенција Цара Вилхелма, када још није била изгубљена нада у мир, сада већ не оставља ни најмање сумње, ко је био прави виновник аустријског напада на Србију и надахнитељ бомбардирања незаштићеног Биограда противу међународног права.

Руски народ никада није вјеровао ни у аустријско ни у њемачко пријатељство. Па је ли и могао вјеровати у пријатељске осјећаје према нама угњетача наше браће? Традиционална германофилска политика прошлих времена била је главни узрок разједињења народа с владом. Сад је та вјековна пропаст уништена, и мјесто бившег раздора царује једнодушност и у ватреној љубави према отаџбини и у мржњи против непријатеља, који јој пријети.

Рат са силним непријатељем, који је своју војну организацију довео до савршенства, представља огромне потешкоће и неизбројне опасности. Судба нам је послала велику и тешку изолацију. Наше снаге и наше способности херојског самопожртвовања. Ми вјерујемо, да ће руски народ издржати послато му од Бога искушење. Њему ће придати силу јасно сазнање своје моралне правце. Нека сва крв, која ће залити Јевропу, пане на главу дрске нарушитељке јевропског мира, која је отпочела рат ужаснији него ли је икад био у историји човјечанства. Нека се на њој испуни грозно пророчанство: Подигнувши мач од мача ће и погинути.“

Аустријска објава рата Русији

Московско „Јутро Русије“, поводом објаве рата од стране Аустрије Русији, доноси чланак, који овако савушује:

Назад шездесет и шест година Русија је помогла младоме Францу Јосифу да се утврди на пријестолу Хабзбурговца. Тада је млади Цар љубио руку Цара Николе I., који му је пријесто сачувао. Горделиви Хабзбурговац скривао је чврсто у своме срцу злобу против великодушног Романова. Спасени је узненавидио свога спаситеља, и с њим сву Русију. Сада стојећи једном ногом у гробу, 85-годишњи старац, остварује сан свега свога живота: по аустријски отплаћује Русији и Праунуку Прадједа, који је спасао Хабзбурговца.

Бог, који дарива побједу правоме, нека им суди!

ТЕЛЕГРАМИ

Крагујевац, 12. августа. Приликом нашег напада на Шабац непријатељ је покушао да једним испадом добије времена за повлачење, али је храбро дочекан од једног нашег пука. Тада се отворила крвава бајонетска борба. Послије овога нашега одсудног успјеха непријатељ се јуче у три

часа по подне повукао из Шаца. Докле су се непријатељске трупе повлачиле на лијеву обалу Саве, монитори су бомбардовали Шабац. Наша је артиљерија отворила ватру на непријатеља с ону страну Саве и успјела западити све магацине на станици Кленак. У Шапцу су наишли на нечувена звјерства аустријска. При свом повлачењу аустријанци су поклати све оне наше војнике, које су били заробили приликом свог уласка у Шабац.

При прегледу бојишта на Јадру наилази се на масе убијених и рањених официра и војника аустријских. Само на једном мјесту у Ливади код Бијеле Цркве укупана су 664 љеша. Још већи број љешева нађен је на простору између Баства и Миоковца.

Непријатељска колона, о којој смо јуче јавили да је продрла на наше земљиште у правцу Пријепоља почела се нагло повлачивати.

Код Аде Циганлије скоро су савим уништене двије непријатељске чете. Спасло се само десет до петнаест војника. На осталим дјеловима фронта није се десило ништа важније.

Петроград, 12. августа. Из Копенхагена јављају: По званичном извјештају који је тамо стигао, главни шеф њемачког штаба признаје да Руси побједоносно наступају.

Петроград, 12. августа. Главном команданту руске војске доставља јуче Цару следеће: Изјављује да не би смио достављати Његовом Величанству извјештаје о малим сукобима, али случај са новгородским пуком нагони га да Узвишеноме Шефу достави овај извјештај: 60 одабраних њемачких коњаника, који су вршили извиђачку службу, сукобили су се са једним ескадроном пука из Нижњеге Новгорода. Резултат је био, да су изузев шесторице непријатеља, који су били заробљени, сви остали били посјечени, а наши губитци били су 4 рањена од куршума, од којих двојица теже, а ниједан није добио ни огреботину хладним оружјем.

Париз, 12. августа. Комунике предан штампи у 10 часова у јутру, каже, да нема ничег новог у Елзас Лорену. У Белгији, источно од Онеза, Нијемци су стигли на линију Динами истакавши јаке снаге и даље прелазе између Лијежа и Намира. Пред овим кретањем белгијска војска отпочела је повлачење у правцу Анверса.

Париз, 12. августа. Влада је упутила силама потписницама хашке конвенције један мемоар протестујући против бомбардовања неутврђених вароши без претходне објаве.

Крагујевац, 12. августа. Страшне вјести стижу из мјеста, кроз која су Аустријанци прошли. Мачва и Подриње представљају пустош и рушевине. Све што од становника није могло умаћи побијено је. Према исказу заробљеника аустријске трупе су добиле наредбу, да објесе све који се против Аустрије боре, да српска села пале и српско становништво побију. Тој наредби аустријске су се трупе дивљачки одазвале. У Љешници су вјешани и стријелани људи, па и дјеца до 10 година. У околини Бијелог Камена страшна су звјерства почињена над

старцима и дјецом. Командант коњичке дивизије лично је видио на путу пет мушких и три женска љеша онакажена. По називању мјештана аустријски војници, Мађари и Нијемци, клали су и њекли жене, дјецу и старије људе. Аустријанци су опљачкали и разрушили Лозницу, стријелали и измрцварили 10 везаних сељака, и њихове љешеве оставили на улици. Село Прнавор уништено је. У околини аустријанци пале села, узимају храну и одрасле младиће воде са собом. Док су аустријски војници претворили у пустош Мачву и Подриње, гомили крвожедних Муслимана, од власти најмљених, вршили су покољ над српским становницима у Босни. По исказу бјегунаца из Пљеваља, Мухамеданци су у Фочи извршили ужасно клање српског живља.

Петроград, 14. августа. Према саопштењу Главног Штаба, аријергарда аустријска, потпомогнута артиљеријом, покушала је да спријечи наше наступање преко ријеке Серет, али послије неколико бојева она је била одбијена и наша се офанзива продужила. Заузели смо 2 вагона, 2 митраљеза и много ратне муниције.

На југу од Грубсдола оборили смо аероплан аустријски, убивши 2 официра и ранивши трећег.

Наша коњица прекинула је железничку пругу на мосту код Камина. На сјеверном фронту непријатељ се повлачи форсираним маршевима и његова се војска прикупила к утврђењима Кенигсберга. Нијемци су, не испаливши ни метка, напустили претходно утврђене положаје на ријеци Аргтану. Сви путови посути су фишечима, врећама хране и осталим материјалом, што га је непријатељ разбацао повлачећи се убрзано. Наша је војска заузела вароши Инстербург и Ангербург. На сјеверу од Нодербурга имали смо неколико успјешних битака са јаким непријатељем. У истом предјелу 20. њемачки корпус с неколико других дивизија заузимао је положаје код Јелау и Франкмана. Наше су трупе 11. августа напале на положаје продријевши кроз препоне од жица, служећи се бомбама и ударајући на бајонет. Око 11 сати у јутро истога дана 20. њемачки корпус, опкољен, оставио је много топова, митраљеза, муницијских кара и заробљеника.

У источној Галицији трупе руске пребациле су с оне стране ријеке Золотаја Липа аустријску аријергарду. Руске трупе заузеле су у источној Прусској вароши: Норденбург, Сензбург, Бишофсбург и железничку станицу Ретфлајц. Наша се офанзива наставља.

Крагујевац, 13. августа. Непријатељска колона, која је била у нашој територији у правцу Пријепоља, повлачи се. 11. августа непријатељ је испалио неколико артиљерских метака против Забржја и Смедерева. Данас, 12. августа, на свима фронтима није било ништа значајнога.

Крагујевац, 13. августа. На дунавском одсјеку непријатељ је код Оршаве, одакле отвара јутрос слабу пјешадијску ватру. Са наше стране није одговарано. На цијелом граничном фронту ништа ново. По причању једног бјегунаца, двије мађарске чете, које су биле на Ади Циганлији прије три до четири дана

као посада, потпуно су уништене. Вратило се свега 15 војника.

Париз, 13. августа. (Званично). Француске и белгијске трупе водиле су јуче и прекојуче борбу противу веома знатних њемачких маса. Двије француске пјешадијске дивизије и корпус њемачке гарде нарочито су у овим борбама исцрпљене. Француска и енглеска војска држе одбранбену линију, коју је војна команда утврдила.

Минхен, 13. августа. Цар Виљем је подарио баварском престолонашљеднику орден гвоздене круне првога и другога степена.

Лондон, 13. августа. Мораторијум је продужен до 4. октобра но новом.

Рим, 13. августа. Амбасадор Болати отпутовао је јутрос за Берлин. Аустро-угарска амбасада саопштила је јуче министарству спољних послова ово: По царској заповијести извјештена је команда аустро-угарског ратног брода „Кајзерин Елизабет“, која се налази у Чио-тао, као и аустро-угарски амбасадор у Токију, да „Кајзерин Елизабет“ треба да се бори заједно с њемачким бродовима.

Петроград, 13. августа. Руска војска је заузела Инстербург и Ангербург. Двадесети њемачки корпус разбијен је послје живе борбе с бајонетом. Руси су задобили многобројне трофеје и напредују такођер према Аустрији, пошто су одбили непријатеља између Тарнопља и Черновица и од непријатеља освојили митраље, муницију, железнички материјал и један аероплан.

Париз, 13. августа. Један члан белгијске Владе у разговору са коресподентом „Тана“ изјавио је односно одлуке Белгије да концентрише своју војску у Анверу, да је главни циљ белгијског генералштаба веза белгијске војске са француском и енглеском војском. Потпомогнута демонстрацијама белгиј-

ске војске која се повукла у Анвер, француска војска која се налази на лијевој обали Мезе, наноси тешке губитке непријатељу. Најзад, белгијска ће војска и даље непрестано притискивати непријатељу десно крило и принудиће га да одвоји знатне количине војске да би маскирао то мјесто. За ситуацију се, дакле, може рећи да не задаје бриге.

Рим, 13. августа. Агенција Стефани јавља из Валоне под 22. августа: Муслимански побуњеници логорују на обалама ријеке Војуше. Тога дана су дошли из Драча официри и подофицири румунски, које је послао кнез Вид ради прегледа шанчева, које су подигле владине трупе. Устаници су тражили од становништва вароши Фијера да се не противе њиховом уласку у варош. Да се избјегне узалудно проливање крви, они непрестано траже, да Кнез Вид буде удаљен и да се у Валони побеле турска застава. Варошке власти тражиле су 24 часа ради одговора. Многобројне фамилије су отпутовале у Италију.

Париз, 13. августа. Госп. Делкасе изјавио је једном коресподенту „Коријере дела Сера“: Њемачка се слијепо затрчала у сукоб; није ништа ни видјела нити што год разумјела. Она није примјетила револуцију Русије и држала је да се Русија неће смјети ни макнути. Њемачка никада није вјеровала у интервенцију Енглеске. Говорећи о неутралитету Италије г. Делкасе је додао, да су Француска и Енглеска готове да даду Италији Трст и превласт у Јадранском Мору.

Париз, 13. августа. У једном званичном комуникеу чини се кратак преглед војних операција у Вогезима и у неутралној зони, према коме су њемачки губитци шест пута већи него ли француски.

Беч, 13. августа. Мароканска Влада предала је путне исправе, отпратнику аустро-угарском у Тангеру и приморала га, да одмах от-

путује на француској крстарици „Касар“, која га је одвела у Сицилију.

Лондон, 13. августа. Нијемци брзо наступају ка Остенди и Брижу, који намјеравају да заузму. Вјероватно је чак да су они већ у Остенди.

Берлин, 13. августа. Њемачки отпратник послова у Тангеру добио је од мароканске владе своје путне исправе и био је приморан да се одмах укрца на француску крстарицу „Касар“. Ова га је одвела у Сицилију.

Анвер, 13. августа. Води се крвава битка око Шарлоа, али још без дефинитивног резултата. Варош је неколико пута била узимана и враћана.

Лондон, 13. августа (Званично). Енглези су се борили у недјељу на цијелом фронту. У околини Монса задржали су све своје позиције. Прва линија утврђења код Намира пала је. Савезничке трупе биле су приморане да се повуку на прве линије француске одбране. Француско лијево крило, потпомогнуто Енглезима, напало је на њемачко десно крило у Белгији. Борба се води огорчено. Губитци су на обје стране већ сада велики.

Берлин, 13. августа. „Норд Дајче алгемајне Цајтунг“ констатује, да је њемачка трговина потпуно упропашћена. Цар Виљем је наредио гарнизону у Данцигу да се брани до последњег тренутка.

Беч, 13. августа. Здравље цара Фрање Јосифа погоршало се и задаје велику бригу његовој околини. Бојазан постоји свакога тренутка од катастрофе.

Петроград, 14. августа, у 1 сат 57 мин. у јутро. (Званично). *Наше трупе продужавају усјешно најредовање у источној Пруској. Данас су заузети градови: Тилзит, Норденбург, Бишофсбург, Зенсбург и станица Ротфлис.*

У источној Галицији аустријске су аријергарде потиснуте и преба-

чене с ону страну ријеке Золотаја Липа.

Дневник

Објед у Двору. Његово Величанство Краљ Господар дао је данас у част француских официра, који се налазе с француским одредом на Цетињу, свечан објед у своме Двору. Осим француских гостију на обједу је био овдашњи посланик француске Републике г. Деларош-Верне са својим секретаром. Од наших великодостојника био је заступник Министра Војног, Министар Финансија г. Ристо Поповић и Министар Иностраних Дјела г. Петар Пламенац.

Допутовао. На Цетиње је ономад приплио г. *Константиндес*, да за вријеме рата заступа као отпратник послова грчког посланика г. Евгенијадеса.

Захвалност општини и грађанству. Овдашњи посланик Француске Републике, поводом доласка француског војног деташимана из Скадра и дочека истог на Цетињу, издао је преко Кр. Министарства Иностраних Дјела за Управу и грађанство вароши Цетиња ову захвалницу:

„Долазак француског деташимана на Цетиње дао је мјеста од стране управе општине вароши Цетиња и становништва манифестацијама симпатије врло дирљивог карактера. Усклици којима су поздрављани наши војници, цвијеће, којима су обасипати, племенити дарови општине, дубоко су дирнули све оне, на које се то односило и како у њихово име тако исто и у име Владе Француске Републике молим, да изволите доставити уваженој Управи Општине Вароши Цетиња и његовом дичном становништву израз осјећаја живог признања и искрене захвалности, који ће остати вјечито урезани у нашим срцима“.